

Odluka arbitražnog vijeća:

Arbitražno vijeće je odlučilo

- 1/ Odbilo je tužbu Firme Charles za naknadu iznosa od 230.950. - Frs., koliko ona tvrdi da je pre- više platila za ugovore 64, 84 i 88.
- 2/ Odbilo je Cie du Cameroun zahtjev plaćanja dopunske takse za one ugovore, u kojima je kraj- nji datum ukrcavanja raniji od stupanja na sna- gu odluke od 28.II.1948., kojom je ta taksa ustanovljena.
- 3/ Osudilo je firmu Charles, da plati dopunsku tak- su za sve ostale ugovore, koji su doduše izvrše- ni sa zakašnjenjem, ali uvijek poslije stupanja na snagu spomenute odluke, i to u francima C.F.A. po tečaju na dan plaćanja.

Arbitražno vijeće je odredilo, da svaka od strana- ka snosi svoje troškove.

(DMF 1952, str. 313-319.)

S. B.

Bilješka. - Izuzetno donosimo tu presudu u gotovo potpunom tekstu, nešto s obzirom na ugledne stručnjake, koji su bili arbitri (od kojih je profesor Ripert nedavno umro), a osobito radi iznošenja pred naše čitaoce jedne tipične arbitražne pre- sude iz područja prekonorske trgovine.

Starije sudske odluke iz područja pomorske
kupoprodaje

Bilješka. - Radi upoznavanja s najznačajnijim stanovištima sudske prakse između dva rata objavit ćemo u ovoj posebnoj rubrici neke sudske i arbitražne odluke iz "Revue de droit maritime comparé" između 1929. i 1940. godine. Ta poznata publikacija nažalost više ne izlazi. Objavljivala je odluke iz raznih zemalja sa raznih kontinenata. Te su odluke i danas interesantne, jer ih se praksa uglavnom još drži, a osim toga su značajne po argumentaciji, jer se za mnoge probleme iz tog materijala nisu ponovili slični slučajevi, i o njima nema novi- je judikature. Zbog toga je i zaključeno na sastanku Radne za- jednice, da se te presude imaju objaviti.

TRGOVAČKI SUD, ANTWERPEN, 1928.

Société Minphocar ca. Hellinhausen et Cie

Kupoprodaja CIF - Pravo na reklamaciju nakon primitka i preprodaje robe,

Kod kupoprodaje CIF kupac, koji je primio robu i nakon toga je preprodao, definitivno je robu preuzeo, i nije mu više dopušteno da vrši prigovore zbog kvaliteta, naročito ako su prigovoreni nedostaci vidljivi.

(DOR, XX/1929, str. 152)

S.B.

TRGOVAČKI SUD, ANTWERPEN, 1928.

Société Nader ca. De Bruyne

Kupoprodaja CIF - Pregled robe - Pravo prodavaoca u slučaju raskida krivnjom kupca.

- I. Kod kupoprodaje CIF s klauzulom "plaćanje uz predočenje dokumenata" prvenstvena je obveza kupca da pridigne dokumente, to jest da plati cijenu. Kupac ne može pregledati robu niti je dati pregledati prije, nego je nabavio dokumente.
- II. Kod kupoprodaje CIF prodavalac, u korist kojega je kupoprodaja raskinuta zbog odbijanja kupca da pridigne dokumente, ima pravo na razliku između ugovorene cijene i cijene iste robe na dan, kad je saznao za kupčevo odbijanje i kad je mogao raspolagati robom.

(DOR, XX/1929, str. 154)

S.B.

APELACIONI SUD SJEDINJENIH DRŽAVA, 1928.

Companhia de Navegação Lloyd Brasileiro ca. L.G.

Blake Co Inc.

Kupoprodaja CIF - Tumačenje riječi "brodski teret" - Povišenje pomorske vozarine nije opravdan razlog za raskid ugovora

- I. Ako je zaključen kupoprodajni ugovor za dobavu "šest brodskih tereta" ugljena u jednoj stranoj luci, a stranke su

već prije izvršile 38 sličnih poslova u razdoblju od 5 godina, riječ "brodski teret" mora se smatrati da napušta količinu sličnu onima, koje su bile predmet prethodnih kupoprodaja. Kako je ugljen u navedenom razdoblju dobavljen u brodovima od 5.000 do 9.000 tona, treba uzeti da ugovor obvezuje prodavaoca na dobavu 6 brodskih tereta od najmanje 5.000 tona svakog, s pravom opcije, da izabere veće brodove do 9.000 tona.

II. Kod tužbe na raskid ugovora o dobavi nekih brodskih tereta ugljena u jednu stranu luku, prodavalac ne može opravdati neizvršenje izgovorom, da je on bio prisiljen da plati izuzetno visoku pomorsku vozarinu. Sama činjenica, da izvršenje ugovora odjednom na predviđen način postaje teško, ne može biti izlika.

(DOR, XXI/1930, str. 355)

S.B.

APPELLAZIONE SUD, Torino, 7.8.1929.

Ditta Garbagnati e Torri ca Manifatture subalpine
i dr.

Kupoprodaja CIF - Značaj naloga za izručenje (delivery order)
- Dužnosti prodavaoca kod kupoprodaje s plaćanjem uz predočenje dokumenata

- I. Nalog za izručenje (delivery order, bon de livraison) je samostalan naslov, koji predstavlja robu. Predaja naloga je istovetna sa stvarnom fizičkom predajom robe, bilo da je nalog za izručenje izdao zapovjednik broda ili osoba kojoj je teret povjeren, a u posjedu je teretnice, ili čak kreator prodavalac u korist kupca.
- II. Kod kupoprodaje CIF s plaćanjem uz predočenje dokumenata, prodavalac je izvršio sve svoje obveze predajom ugovorenih dokumenata, čak i onda, ako je u tom času roba već propala, osim ako bi se dokazalo da je u tom času on znao za propast. Ovo rješenje, međjutim, ne bi bilo više ispravno, ako bi se radilo o kupoprodaji CIF, a ne o kupoprodaji

CIF s plaćanjem uz predočenje dokumenata, to jest ako su strane imale namjeru, da ostvare čistu i jednostavnu kupoprodaju robe, kod koje bi prodavalac bio oslobođen od obveze dobavom robe a ne samom predajom dokumenata.

U trgovini pamukom kupoprodaja CIF smatra se uvijek kao kupoprodaja s plaćanjem uz predočenje dokumenata, kod koje kupac preuzima rizik od dana ukrcaja.

(DOR, XXI/1930, str.430)

S.B.

Bilješka. - Iz stavke II gornje presude izlazi, da sud smatra kupoprodaje CIF s plaćanjem uz predočenje dokumenata ustvari kupoprodajom dokumenata. Francuska i belgijska pravna teorija stoje gotovo bez izuzetka na protivnom stajalištu, naime da je kupoprodaja CIF s plaćanjem uz predočenje dokumenata primarno kupoprodaja robe, jednako kao i kupoprodaja CIF bez te klauzule, i tvrdi, da je teorija, koja karakterizira takvu kupoprodaju kao kupoprodaju dokumenata, općenito napuštena (Heenen, Bellot, Chauveau i drugi). Protivno tome moramo istaknuti, da velik dio engleske, američke i talijanske prakse i judikature i danas zastupa stanovište izložene presude.

TRGOVAČKA KOMORA GRADA BUENOS AIRES, 26.VI.1929.

Moisés G. Benchimol ca. H.J. Baker, J. Bros

Kupoprodaja CIF - Polog dokumenata u banku - Teretnice, koje ne glase na ime kupca

Prodavalac CIF izvršio je svoje obveze, čim je utvrđeno, da je on u skladu s mjesnim uzancama položio dokumente u banku, koja je zatražila od kupca akceptiranje mjenice prije predaje teretnice s naznakom "po nalogu" radi indosiranja teretnica na njegovo ime ili makar samo blanko.

Kupac ne može tražiti raskid ugovora ni zato, što teretnice nisu bile izdane na njegovo ime.

(DOR, XXI/1930, str.119)

S.B.

MJEŠOVITI ARBITRAŽNI NJEMAČKO-BELGIJSKI SUD,
12. III. 1928.

Société GKG Krelinger ca Westendorf

Kupoprodaja CIF - Transportni rizik

Klauzula CIF stavlja na teret kupca sav transportni rizik. Stoga kupac duguje cijenu čak i onda, ako je roba zaplijenjena na putu i proglašena zaplijenjenom. Prema tome s pravom prodavalac, koji je istodobno kupčev dužnik, ovome stavlja u prijeboj tražbinu, koja se sastoji od cijene prodane robe.

(DOR, XXI/1930, str. 62)

S.B.